

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 391/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Žilina (do 31. mája 2023 Okresného súdu Čadca) v konaní sp. zn. CA-8Csp/7/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a podľa čl. 11 listiny a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina (predtým Okresného súdu Čadca) v konaní sp. zn. CA-8Csp/7/2020. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal Okresnému súdu Žilina konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadost'učinenie 4 230 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 8Csp/7/2020 z 15. júla 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. septembra 2020, rozhodol o žalobe doručenej 8. apríla 2020 tak, že zaviazal sťažovateľa v procesnom postavení žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 1 931,94 eur s príslušenstvom (výrok I), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,46 % (výrok III). Okresný súd uznesením

súdneho úradníka z 28. júla 2021 rozhodol, že „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania 224,17 eur z titulu trov právneho zastúpenia žalovaného na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.“. Proti uzneseniu o výške trov konania podal sťažovateľ 16. augusta 2021 sťažnosť, o ktorej do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo súdom prvej inštancie rozhodnuté.

3. Opravným uznesením z 29. mája 2023 okresný súd odstránil vady uznesenia z 28. júla 2021 spočívajúce v nesprávnom označení oprávneného a povinného vo veci náhrady trov. V jeho odôvodnení súd konštatoval, že preskúmaním veci na podnet žalovaného zistil, že pri písomnom vyhotovení uznesenia z 28. júla 2021 zrejme nedopatrením vo výroku i v odôvodnení v 7. bode nesprávne označil strany konania, keď namiesto žalovaného uviedol stranu žalobcu. Súd preto skôr, ako rozhodol o sťažnosti žalovaného, uvedenú nesprávnosť z úradnej činnosti opravil, keďže podmienky na opravu v zmysle ustanovenia § 224 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) považoval za splnené. Namietaná výška náhrady trov konania bude predmetom sťažnostného konania, keďže vo vzťahu k nej súd nezistil dôvody na postup podľa § 224 CSP.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Súd prvej inštancie rozhodol po vyše 1 roku od vydania rozsudku a po vyše 1 roku a 3 mesiacoch od podania žaloby o výške trov konania uznesením z 28. júla 2021. Napádané uznesenie trpelo viacerými vadami, na ktoré sám sťažovateľ v sťažnosti upozornil, a to na (i) nesprávnosť výroku, keďže vo výroku bola nesústreďenou činnosťou porušovateľa nesprávne a nezákonne uložená povinnosť žalovanému (sťažovateľovi), aby nahradil trovy žalobcovi, a nie naopak, ako to vyplýva z výroku III rozsudku, a na (ii) výšku náhrady trov právneho zastúpenia, ktorú by mal žalobca uhradiť žalovanému (sťažovateľovi). O sťažnosti sťažovateľa nie je po viac ako 1 roku a 9 mesiacoch súdom prvej inštancie rozhodnuté. Porušovateľ svojím nesústreďeným postupom zapríčinil prieťahy v konaní, pretože až z iniciatívy sťažovateľa okresný súd odstránil vady uznesenia o výške trov konania, a to vydaním opravného uznesenia z 29. mája 2023, a to až po 1 roku a 9 mesiacoch od podania sťažnosti sťažovateľom, resp. až po 2 rokoch a 10 mesiacoch po vydaní rozsudku. Aj napriek tomu stále nie je rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľa namietajúcej výšku náhrady trov konania, teda napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené ako celok, v dôsledku čoho stav právnej neistoty sťažovateľa stále trvá. Napadnuté konanie má pre sťažovateľa osobitný význam aj z pohľadu rozhodnutia o výške náhrady trov konania, keďže ide o spor finančnej inštitúcie voči spotrebiteľovi. Sťažovateľ toho času nemá k dispozícii žiadny konečný právny titul, na základe ktorého by mohol pokojne vlastniť a užívať svoj majetok.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu, a to (i) právnu a faktickú zložitosť veci, (ii) správanie účastníka, (iii) postup súdu (I. ÚS 41/02) a význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Vo veci sťažovateľa ústavný súd skutkovo nespochybňuje celkovú dĺžku konania, ktoré prebieha od podania žaloby 8. apríla 2020. Na druhej strane nemožno prehliadnúť procesný „vývoj“ konania spätý s definovaním jeho predmetu v jednotlivých fázach relevantných predovšetkým z pohľadu kritéria významu pre sťažovateľa.

8. Konanie vo veci samej bolo právoplatne ukončené 5. septembra 2020. Ústavný súd však berie do úvahy pohľad na sporové konanie ako celok, teda vrátane fázy konania, ktorej predmetom bolo rozhodovanie o náhrade trov konania (rozsudok ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11). Aj vo vzťahu k tejto etape konania však ústavný súd prízvukuje kritérium významu predmetu rozhodovania pre sťažovateľa, ktorý je *in abstracto* daný tým, že agenda trov konania predstavuje vedľajšiu agendu s podstatne nižším vplyvom na stav právnej neistoty ako pri nerozhodnutí veci samej (III. ÚS 451/2022). *In concreto* zas ústavný súd akcentuje, že hoci o výške náhrady trov konania nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, okresný súd výrokom III rozsudku z 15. júla 2020 priznal sťažovateľovi voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,46 %. Teda od 5. septembra 2020 (právoplatnosť rozsudku okresného súdu z 15. júla 2020) už neexistovala právna neistota sťažovateľa vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania vo veci samej.

9. Od 5. septembra 2020 predmetom stále prebiehajúceho konania zostala len výška (výpočet) trov konania, čo je z hľadiska práv, ktorých porušenie sa ústavnou sťažnosťou namieta, znovu relevantné kvôli kritériu významu veci pre sťažovateľa. O tejto otázke bolo rozhodnuté uznesením súdneho úradníka z 28. júla 2021 s výsledkom, že „*Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 224,17 € z titulu trov právneho zastúpenia...*“. Keďže uznesenie bolo poznačené zjavnou chybou v písaní (sťažovateľovi ako žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť vyčíslenú náhradu žalobcovi, hoci z výroku III rozsudku okresného súdu jednoznačne vyplýva, že to malo byť naopak), sťažovateľ podal proti nemu sťažnosť podľa CSP. Sudca okresného súdu namiesto rozhodnutia o sťažnosti vydal 23. mája 2023 opravné uznesenie, ktorým zjavné nesprávnosti uznesenia súdneho úradníka opravil v zmysle toho, čo sťažovateľ požadoval v sťažnosti podanej podľa CSP. Zjavne po doručení tohto opravného uznesenia sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou namietajúcou prietahy v postupe okresného súdu.

10. Sťažovateľ podal aktuálne predbežne prerokúvanú ústavnú sťažnosť, ktorou namieta prietahy v postupe okresného súdu v čase, keď miera jeho právnej neistoty determinovaná významom veci pre sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti je veľmi malá (v podstate ide len o formálne rozhodnutie o sťažnosti podľa CSP). Keďže proti opravnému uzneseniu, ktoré bolo vydané sudcom, nie je prípustné odvolanie, možno povedať, že aj v otázke, ktorú sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu súdneho úradníka spochybnil, už bolo právoplatne rozhodnuté. Z toho ústavný súd

vyvodzuje, že aj napriek dlhotrvajúcemu rozhodovaniu o výške náhrady trov konania sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť podal v čase, keď význam formálne prebiehajúceho konania dosahoval z pohľadu jeho označených práv zanedbateľnú intenzitu. To sa netýka len referenčných práv procesnej povahy, ale aj sťažovateľom uplatnených práv hmotného charakteru (práva vlastníť a pokojne užívať svoj majetok). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07). Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti zostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami formulovanými v sťažnostnom petite (príkaz konať, finančné zadost'učinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu